

TenderBarometer

31 DECEMBER 2022

Stichting Overheidsopdrachten
Fondation Marchés Publics

Deze TenderBarometer geeft het aantal overheidsopdrachten¹ weer die gelanceerd werden door een entiteit onderworpen aan de overheidsopdrachtenreglementering, beter gekend als aanbestedingen.

In België betekent dit jaarlijks meer dan 16.000 gepubliceerde aankoopprocedures, opgesplitst in zowat 30.000 deelopdrachten. Samen goed voor een aankoopvolume van meer dan 70 miljard EURO.²

Dankzij een unieke samenwerking met **Tender Experts** (www.tenderexperts.be), die alle informatie over alle overheidsopdrachten vanaf 1 januari 2016 samenbrengt in één databank, kan de **Stichting Overheidsopdrachten** (www.stichtingoverheidsopdrachten.org) nieuwe inzichten ter beschikking stellen aan allen.

Bij de opbouw van de databank is er over gewaakt dat elke aanbesteder en elk deelnemend bedrijf op een unieke wijze in de databank is opgenomen, éénieder uniek op basis van hun KBO-nummer. Ook elke deelopdracht werd apart gecatalogeerd.

Deze manier van werken laat toe om voor het eerst een duidelijker beeld te krijgen van de Belgische aanbestedingsmarkt, welke overheden/entiteiten besteden wat aan, wie besteedt niet aan, welke bedrijven dingen mee, wie haalt wat (steeds opnieuw) binnen,...

Dankzij de mogelijkheid die Tender Experts verleent aan de Stichting Overheidsopdrachten om geaggregeerde data te produceren vanuit hun databank, kunnen vragen i.v.m. statistisch relevante trends over overheidsopdrachten en specifieke vragen over een welbepaalde sector of overheid(stype) eenvoudig worden beantwoord en data worden gevisualiseerd.

De Stichting Overheidsopdrachten heeft – onder andere- als doelstellingen het belang van overheidsopdrachten steeds opnieuw onder het voetlicht te brengen, inzicht in en (data driven) kennis over deze markt te bevorderen en te verspreiden : met de regelmatige publicatie van de Tender Barometer wenst zij bij te dragen tot meer facts and figures gedreven discussies in het kader van overheidsopdrachten.

¹ De overeenkomst onder bezwarende titel die wordt gesloten tussen één of meer aannemers, leveranciers of dienstverleners en één of meer aanbestedende overheden of overheidsbedrijven en die betrekking heeft op het uitvoeren van werken, het leveren van producten of het verlenen van diensten.

² De Europese Commissie schat dat de overheidsinstanties in de EU jaarlijks ongeveer 14% van het bbp aan overheidsopdrachten besteden. (https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/file_import/european-semester_thematic-factsheet_public-procurement_nl.pdf)

EVOLUTIE VAN HET AANTAL OPDRACHTEN	- 3 -
Nationaal	- 3 -
Regionaal	- 6 -

CONCURRENTIE-INDEX	- 8 -
Aantal offertes per deelopdracht	- 8 -
Niet-gegunde opdrachten en stopzetting	- 9 -

TRANSPARANTIE-INDEX	- 10 -
Openingsinformatie	- 10 -
Gunningsinformatie	- 11 -
Winnaars	- 12 -

Evolutie van het aantal opdrachten

Nationaal

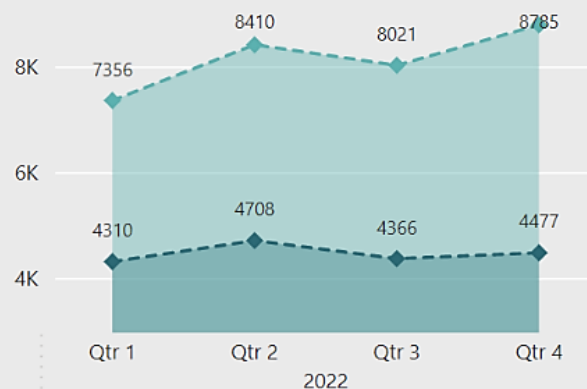
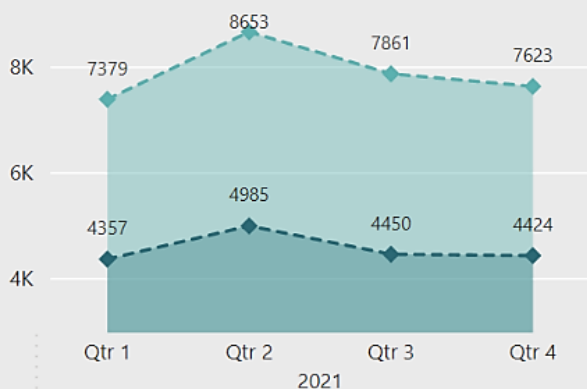
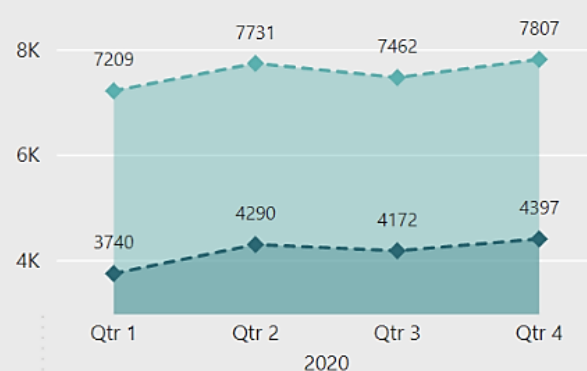
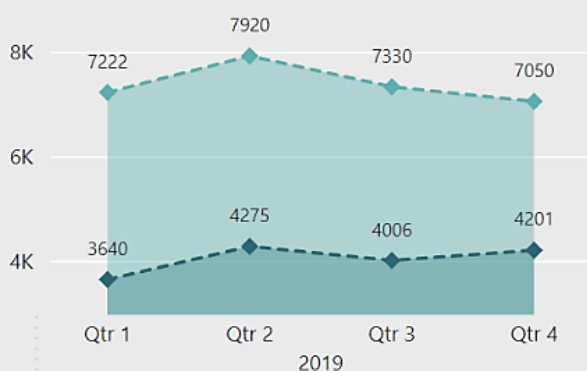
Het aantal aankondigingen van overheids-opdrachten van alle aanbesteders gelegen op Belgisch grondgebied op e-Notification en TED daalt vanaf 2016, om in de loop van 2018 tot en met 2020 stabiel te blijven. In 2021 stijgt het aantal aankondigingen opnieuw tot het niveau van 2017, met een kleine terugval in 2022.

Het aantal deelopdrachten stijgt vanaf 2020 terug en bereikt in 2022 het hoogste aantal sinds 2016. Dit doet vermoeden dat de steeds terugkerende politieke oproep om opdrachten op te splitsen in (kleinere) deelopdrachten - om zo de participatiegraad bij overheidsopdrachten van KMO's - (vooralnog) niet wordt gehoord door aanbestedende entiteiten.

Jaar	Aantal Opdrachten	Aantal Percelen
2016	19.568	32.177
2017	18.996	31.790
2018	16.795	30.593
2019	16.122	29.522
2020	16.599	30.209
2021	18.216	31.516
2022	17.861	32.572

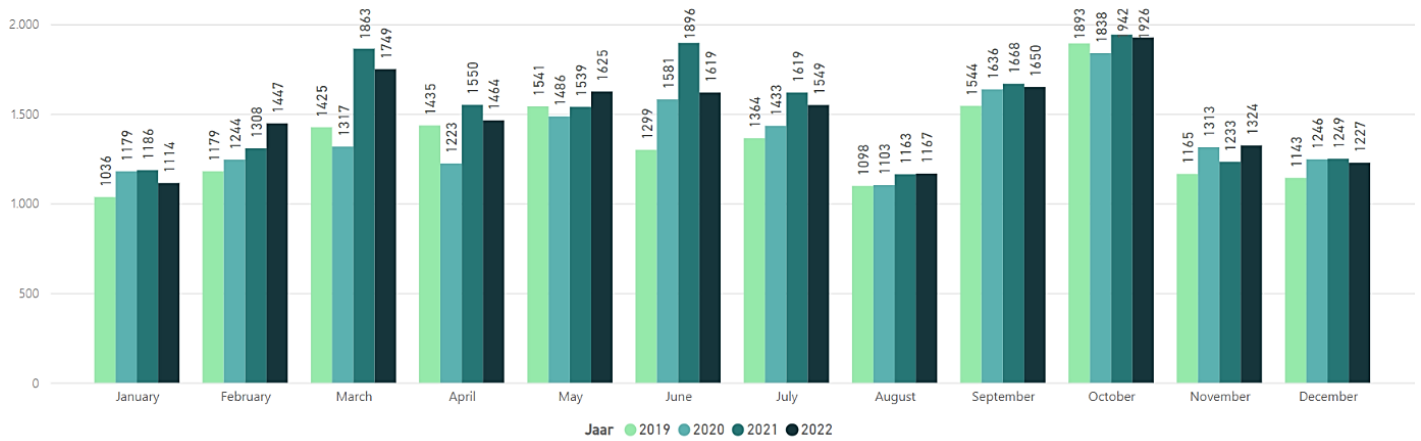
Aantal (deel)opdrachten per kwartaal

◆ Aantal Opdrachten ◆ Aantal Percelen

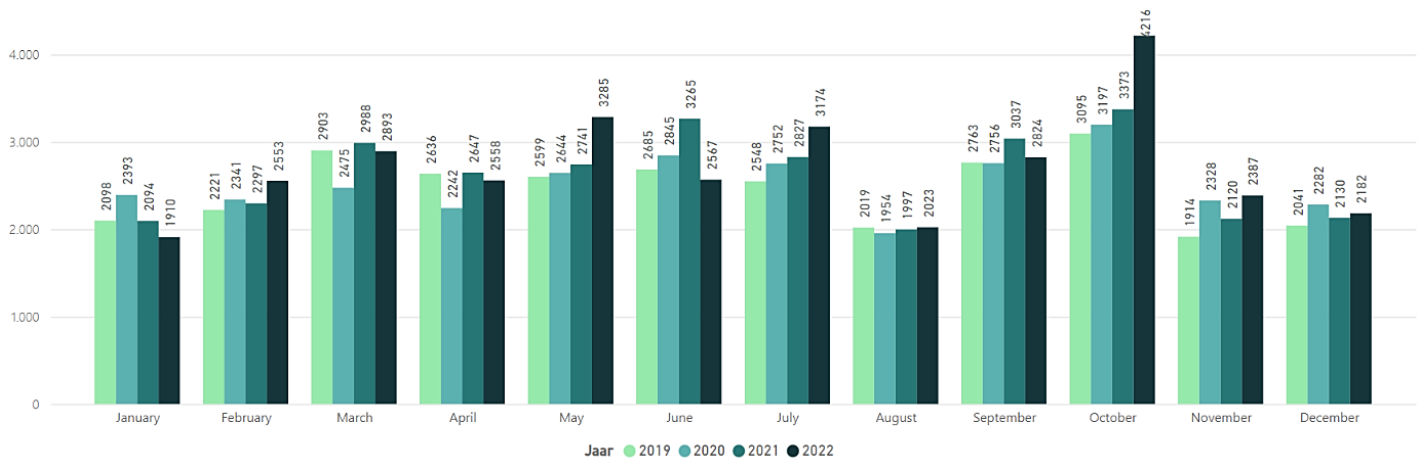

Traditioneel worden de meeste (deel)opdrachten in het tweede kwartaal van het jaar aangekondigd. In 2020 en 2022 echter worden in de loop van het vierde kwartaal zelfs meer deelopdrachten gepubliceerd op e-Notification en TED dan in het tweede kwartaal van dat jaar.

Aantal overheidsopdrachten per maand

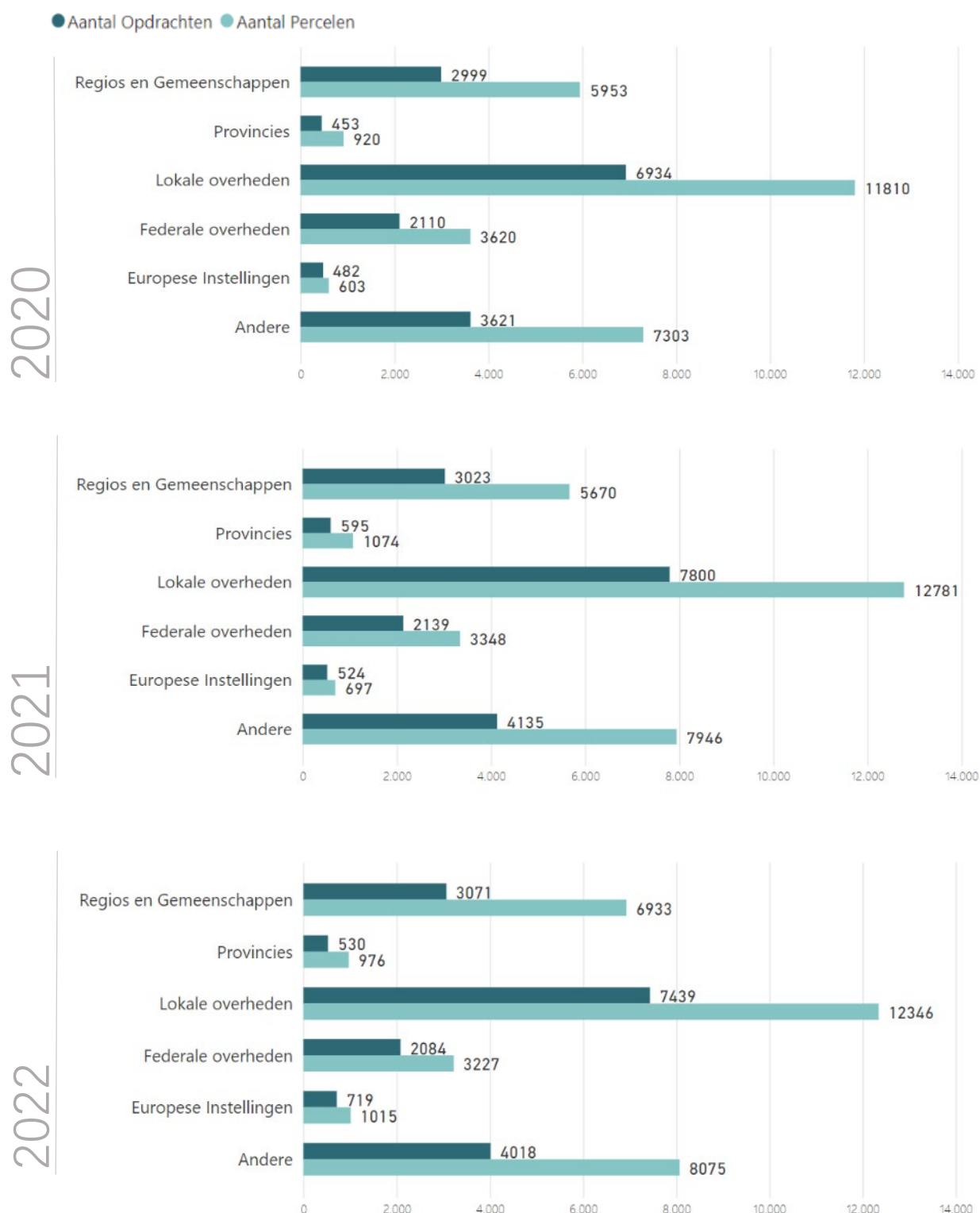
Aantal deelopdrachten per maand

In maart en april 2020 daalt het aantal publicaties licht, maar die achterstand wordt nadien ingehaald. Het ziet er dus naar uit dat de impact van Covid-19 beperkt blijft vanuit een nationaal perspectief.

In mei, juli en oktober 2022 valt een significante verhoging van het aantal deelopdrachten ten opzichte van de voorgaande jaren te zien. De publicatie van het aantal opdrachten zelf blijft redelijk stabiel en neemt zelfs af in juli en oktober. Er werden deze maanden dus meer opdrachten dan in de voorgaande jaren opgedeeld in deelopdrachten.

Aantal (deel)opdrachten per type aanbesteder

Bij de verdeling van het aantal aankondigingen van (deel)opdrachten³ per type aanbesteder merken we op dat de lokale overheden het meeste aantal (deel)opdrachten publiceren. De Provincies en de Europese instellingen gevestigd in België kondigen jaarlijks het minst aantal opdrachten aan.

Procentueel verdelen de Lokale en Federale overheden in 2022 het vaakst hun opdrachten op in percelen (respectievelijk : 60%, 64%), wat de participatie van KMO's aan overheidsopdrachten kan bevorderen.

³ De cijfers zijn gebaseerd op de aankondigingen gepubliceerd op "e-Notification" met uitzondering van "Free Market" en Tenders Electronic Daily

Regionaal

Aantal deelopdrachten per regio

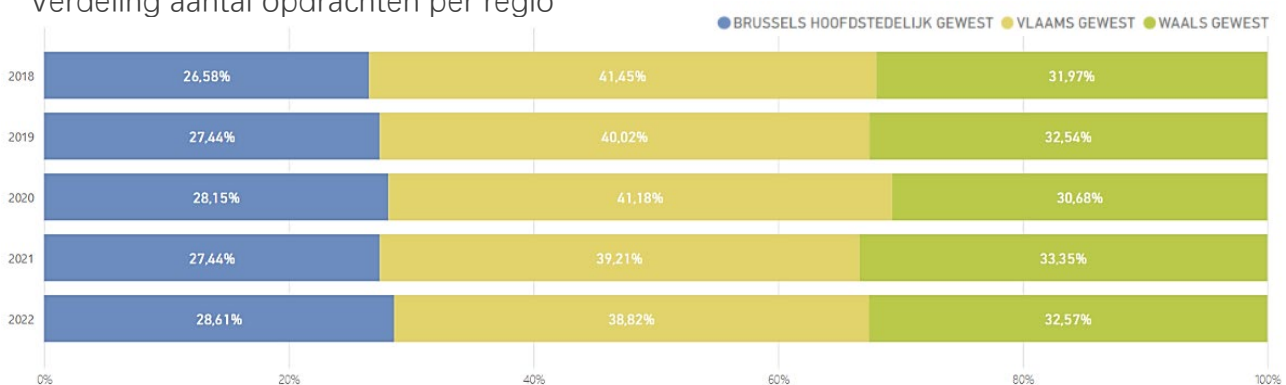

De procentuele verdeling van het aantal (deel)opdrachten blijven stabiel in de loop der jaren. Waarbij het aandeel aangekondigde opdrachten en percelen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest $\pm 27\%$ bedraagt.

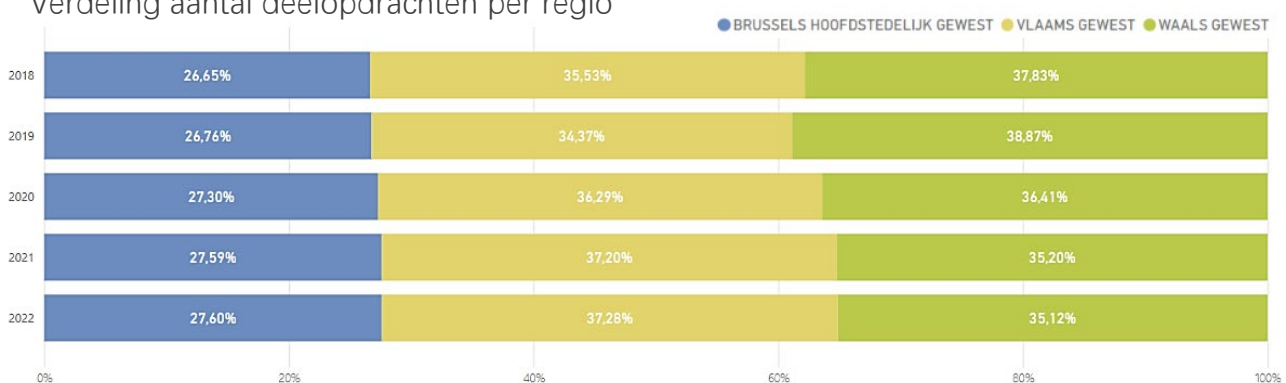
Hoewel overheden gelegen in het Vlaams Gewest procentueel meer opdrachten publiceren dan deze gelegen in Waals Gewest merken we dat de aanbesteders in het Waals Gewest een groter aandeel innemen in het aantal uitgeschreven deelopdrachten tot en met 2019 dan het Vlaams Gewest. Hieruit blijkt dat de Waalse administraties vaker hun opdracht uitsplitsten in opdrachten dan de Vlaamse administraties.

In 2020 nemen het Vlaamse en Waalse Gewest beiden 36% van het totaal uitgeschreven deelopdrachten voor hun rekening. Nadien kondigt het Vlaams Gewest met 37% meer deelopdrachten aan dan het Waalse Gewest, wat in lijn licht met het aantal gepubliceerde opdrachten.

Verdeling aantal opdrachten per regio

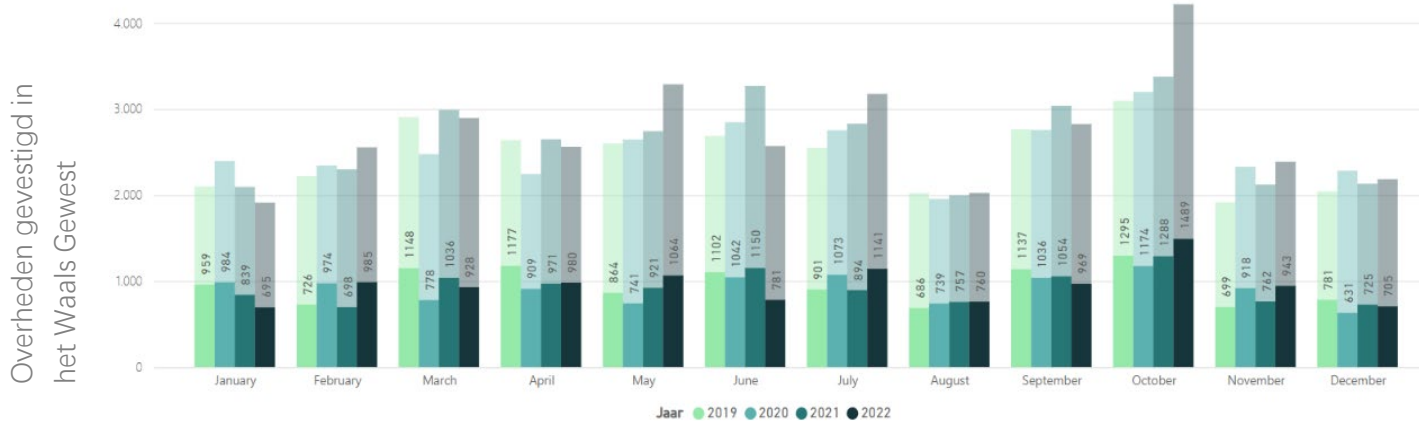
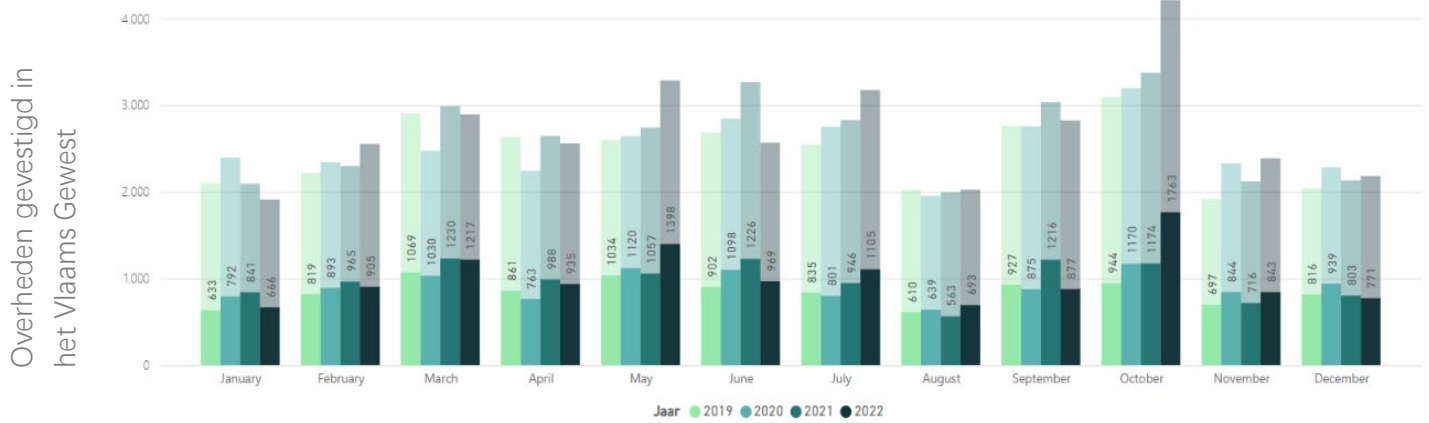

Verdeling aantal deelopdrachten per regio

Aantal deelopdrachten per regio ten opzichte van het nationale niveau

Concurrentie-index

De concurrentie-index gaat na uit hoeveel offertes Belgische aanbesteders kunnen kiezen om hun contracten te gunnen, ofwel hoeveel offertes er gemiddeld werden ingediend per (deel)opdracht. Deze data wordt gewonnen uit de processen-verbaal van opening die door aanbesteders gepubliceerd worden op het nationale e-Tendering platform.

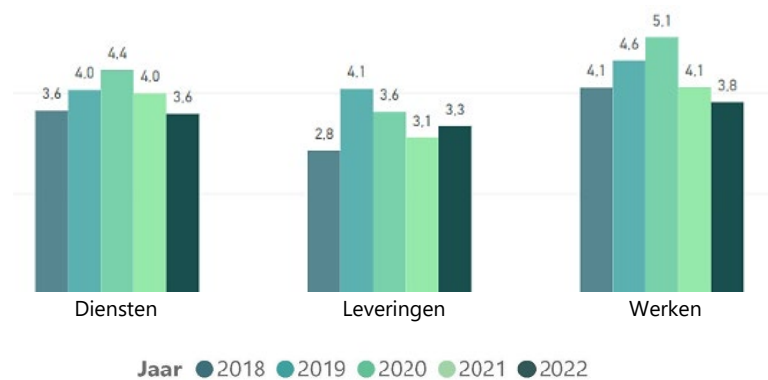
Aantal offertes per deelopdracht

Ondanks een algemeen stijgende trend van 2018 tot 2020, die aantoont dat tijdens die periode steeds meer bedrijven meedongen naar overheidsopdrachten, daalt het aantal deelnemers opnieuw vanaf 2021. Er wordt algemeen aangenomen dat een daling van de concurrentie-index de optimale besteding van overheidsgelden niet ten goede komt.

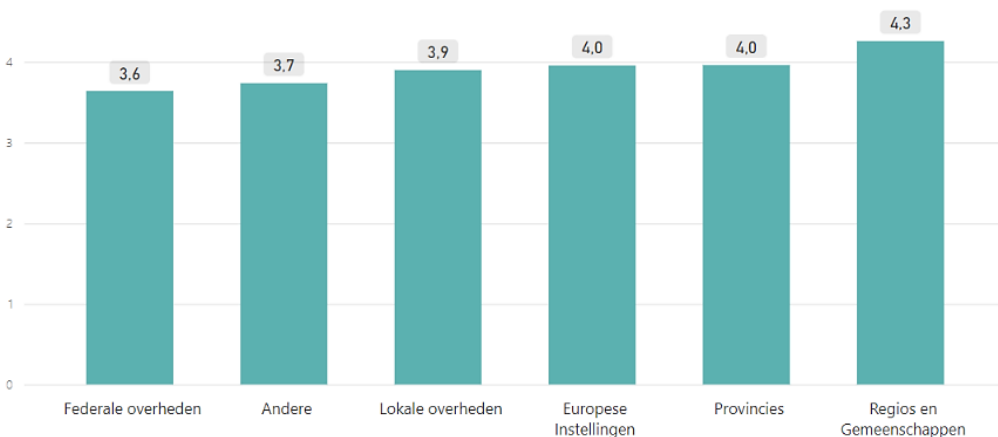
Bedrijven zullen bovendien aanreiken dat de kost van gemaakte offertes bij overheidsopdrachten hoog blijft met een succeskans van niet meer dan 1 op 4 per perceel.

De detailcijfers leren verder dat er opmerkelijke verschillen zijn in het aantal ingediende offertes afhankelijk van de aard van de opdracht.

Gemiddeld aantal offertes per perceel per type opdracht

Gemiddeld aantal offertes per perceel

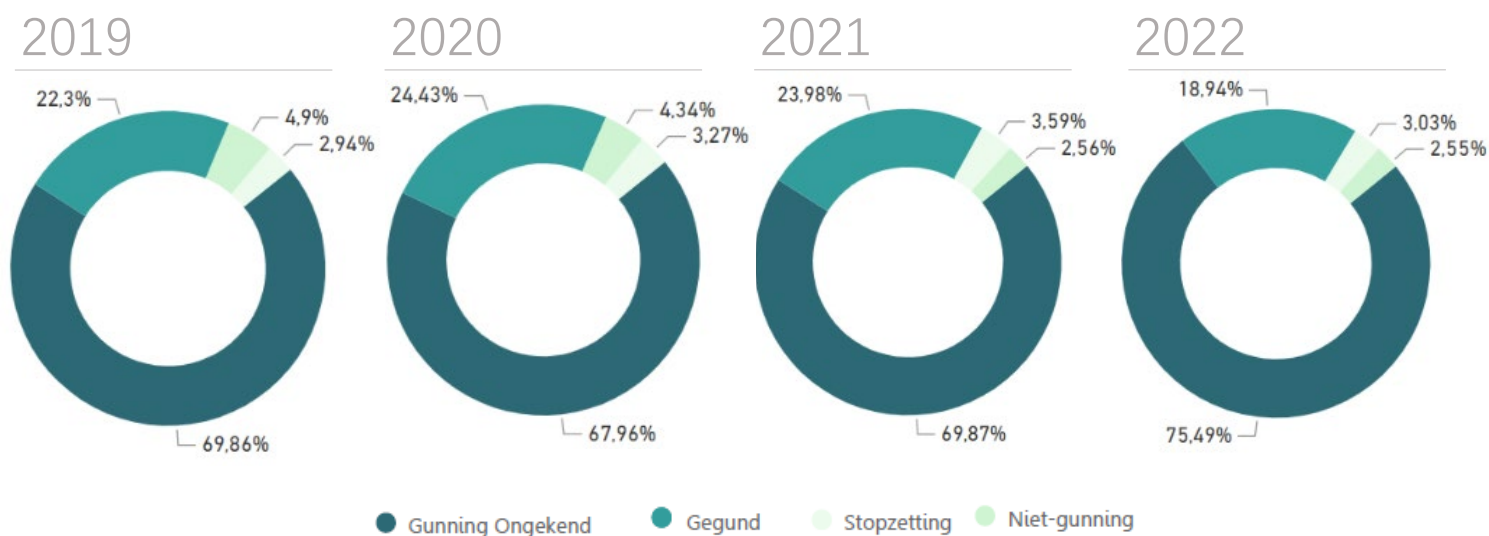

Over de looptijd van 2018 tot eind 2022, mochten de Regio's en Gemeenschappen, alsook de Provincies gemiddeld het meeste aantal offertes per opdracht ontvangen.

Niet-gegunde opdrachten en stopzetting

Opvallend is dat 6 tot 8 % van de opdrachten gelanceerd door Belgische aanbesteders niet leiden tot een contract.⁴ Voor deze opdrachten worden er aankondigingen van 'niet-gunning' en 'stopzetting' bekendgemaakt in e-Notification.

Dit gaat gepaard met een belangrijk verlies van geïnvesteerde tijd en middelen voor de overheden. Wetende dat er gemiddeld 3.5 offertes worden ingediend voor elke opdracht, leiden deze stopzettingen en niet-gunningen van opdrachten bovendien tot een bijkomend "verlies" van middelen bij de bedrijven die hun offertes "nuteloos" hebben ingediend.

⁴ De cijfers zijn gebaseerd op de aankondigingen gewonnen uit "e-Notification" met uitzondering van "Free Market"

Transparantie-index

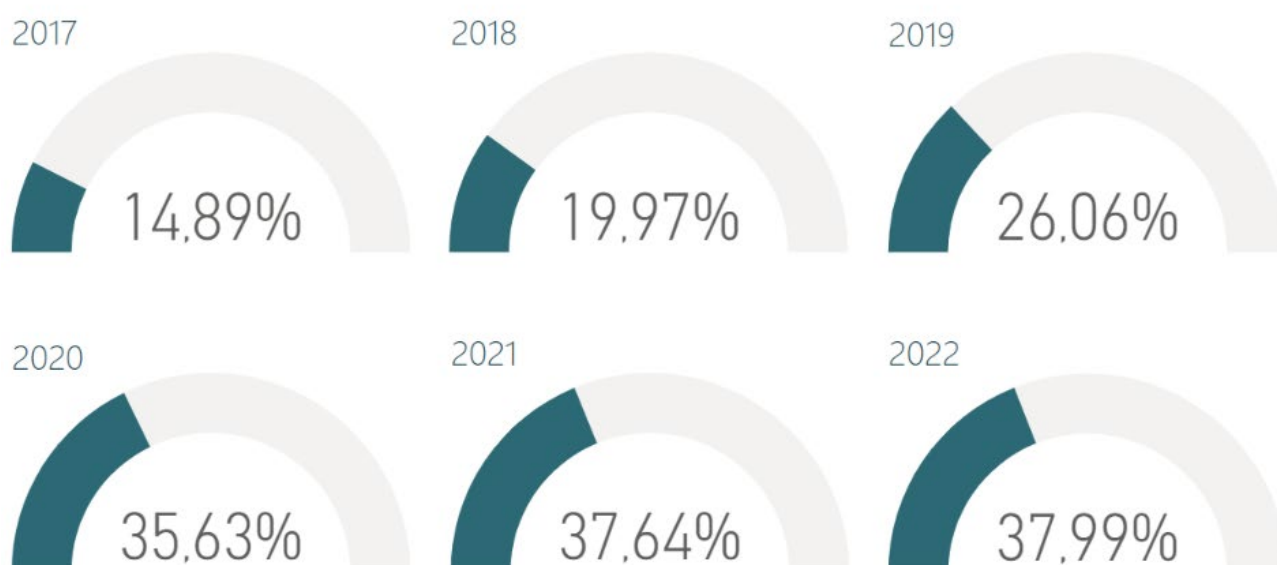
Openingsinformatie

Welke bedrijven deelnemen aan Belgische gepubliceerde opdrachten, ontdekken we in de openingsinformatie die te vinden is op e-Tendering. Onderstaande cijfers gaan uit van het aantal percelen (deelopdrachten).⁵

Hoewel de algemene tendens stijgend is, zien we nog steeds dat slechts een deel van de aanbesteders de bij hun deelnemende bedrijven transparant communiceert in de markt. Hoewel er geen harde regel is die verplicht om de openingsinformatie bekend te maken, weten we dat transparante markten efficiënter werken. Efficiënte markten resulteren in beter aanbesteden wat leidt tot het maximaal maatschappelijk effect van de ingezette belastingsgelden. De vraag dient dan ook gesteld waarom niet meer overheden kenbaar maken welke bedrijven bij hen meedingen naar contracten.

Nog niet alle (deel)opdrachten die aangekondigd werden in 2022 werden reeds geopend en/of gegund, hierdoor is het percentage openingsinformatie voor 2022 nog niet definitief. Ook voor 2021 kan dit nog een effect hebben met name voor opdrachten met een langere openings- en/of gunningstermijn.

Gepubliceerde **openingsinformatie** - % van het totaal aantal percelen BELGISCHE INSTELLINGEN

⁵ De cijfers zijn gebaseerd op de aankondigingen gewonnen uit "e-Notification" met uitzondering van "Free Market"

Gunningsinformatie

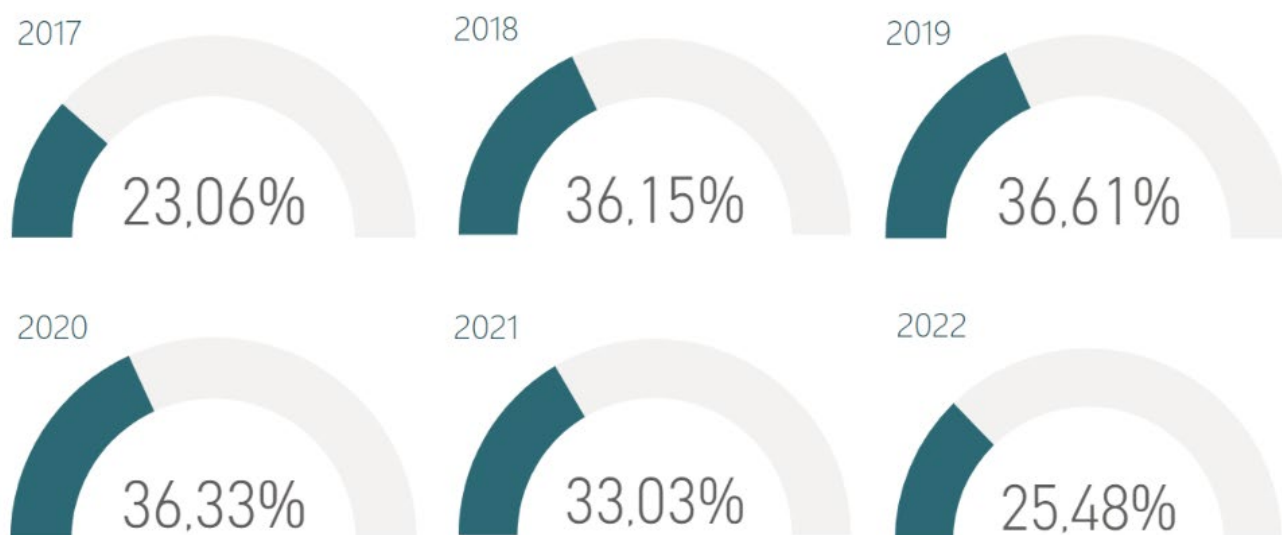
In tegenstelling tot de Belgische reglementering legt Europa aan alle overheden op om te publiceren aan wie ze welke contracten hebben gegund eens bepaalde verwachte contractwaardes zijn overschreden. In de klassieke sectoren geldt voor opdrachten van leveringen en diensten een drempelbedrag van 215.000 euro exclusief btw (voor centrale overheden is dit 140.000 euro), en voor opdrachten voor werken bedraagt dit 5.382.000 euro exclusief btw.

Hieronder wordt opgegeven in hoeveel percent van de gevallen Belgische aanbesteders aankondigen welk bedrijf hun opdracht heeft binnengehaald.⁶ Bij het bekijken van deze cijfers is het nodig ons eraan te herinneren dat in ongeveer 6 tot 8 % van de gevallen een aangekondigde opdracht niet wordt gegund of wordt geannuleerd.

De gunningsinformatie wordt in ongeveer 1 op de 3 gevallen kenbaar gemaakt. Er is een stijging van 2017 tem 2019 merkbaar. Aangezien transparantie de mededinging stimuleert kan ook hier de vraag worden gesteld waarom niet meer Belgische aanbesteders hun gunningsinformatie openbaar maken.

2021 en 2022 werden in bovenstaande synthese buiten beschouwing gelaten daar nog niet alle (deel)opdrachten die aangekondigd werden in 2021 en 2022 reeds werden geopend en/of gegund, waardoor men nog geen uitsluitsel kan geven over het correcte percentage gunningsinformatie. Het blijft dus uitkijken of het verschil van ongeveer 3% tussen 2020 en 2021 zal worden ingehaald en of de aanbesteders in 2022 de transparantie verder zullen opdrijven.

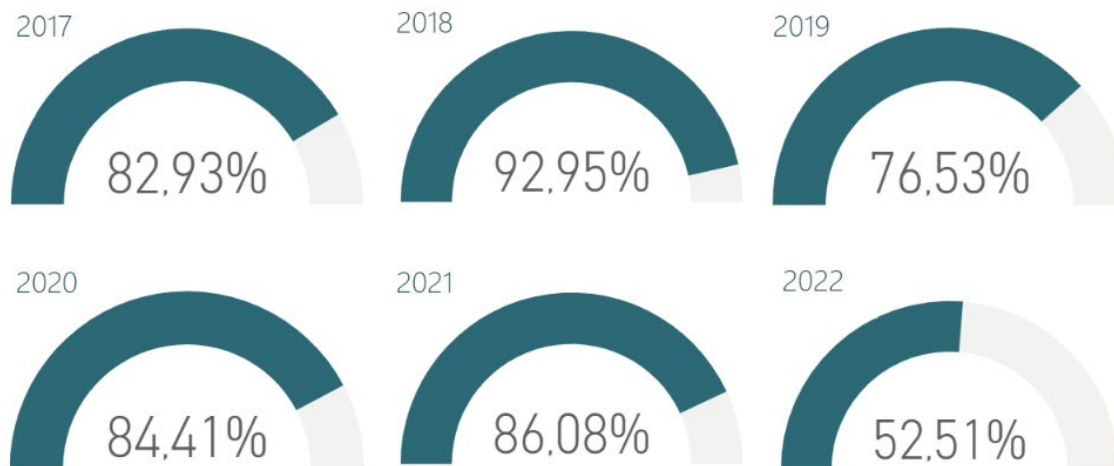
Gepubliceerde **gunningsinformatie** - % van het totaal aantal percelen BELGISCHE INSTELLINGEN

⁶ De cijfers zijn gebaseerd op de aankondigingen gewonnen uit "Tenders Electronic Daily (TED) database" en "e-Notification" met uitzondering van "Free Market"

Ter vergelijking geven we onderstaand het percentage van gepubliceerde gunningsinformatie van de Europese instellingen gevestigd in België.

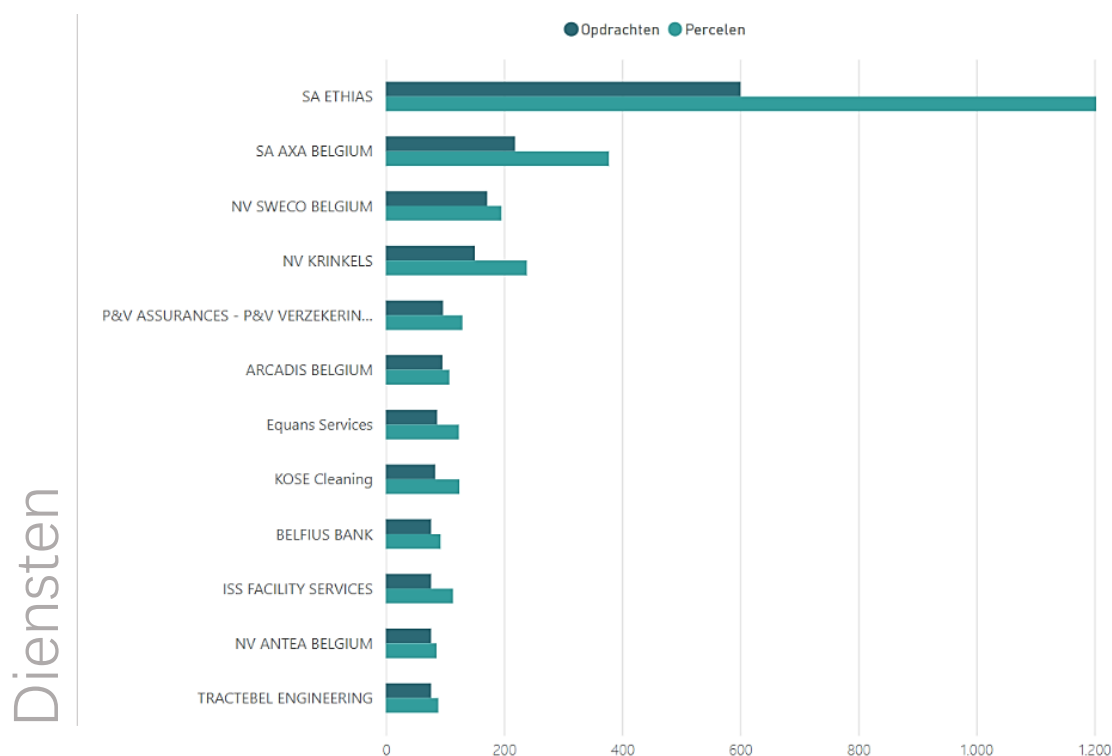
Gepubliceerde **gunningsinformatie** - % van het totaal aantal percelen
EUROPESE INSTELLINGEN gevestigd in België

Winnaars

Het aantal unieke bedrijven dat in 2021 één of meerdere Belgische (deel)opdrachten gewonnen heeft, bedraagt 3.233. Hier geldt echter dat slechts een deel van de gunningen gepubliceerd werden (29.34%) en er dus zeker nog veel meer bedrijven een deel van hun omzet realiseren door middel van overheidsopdrachten.

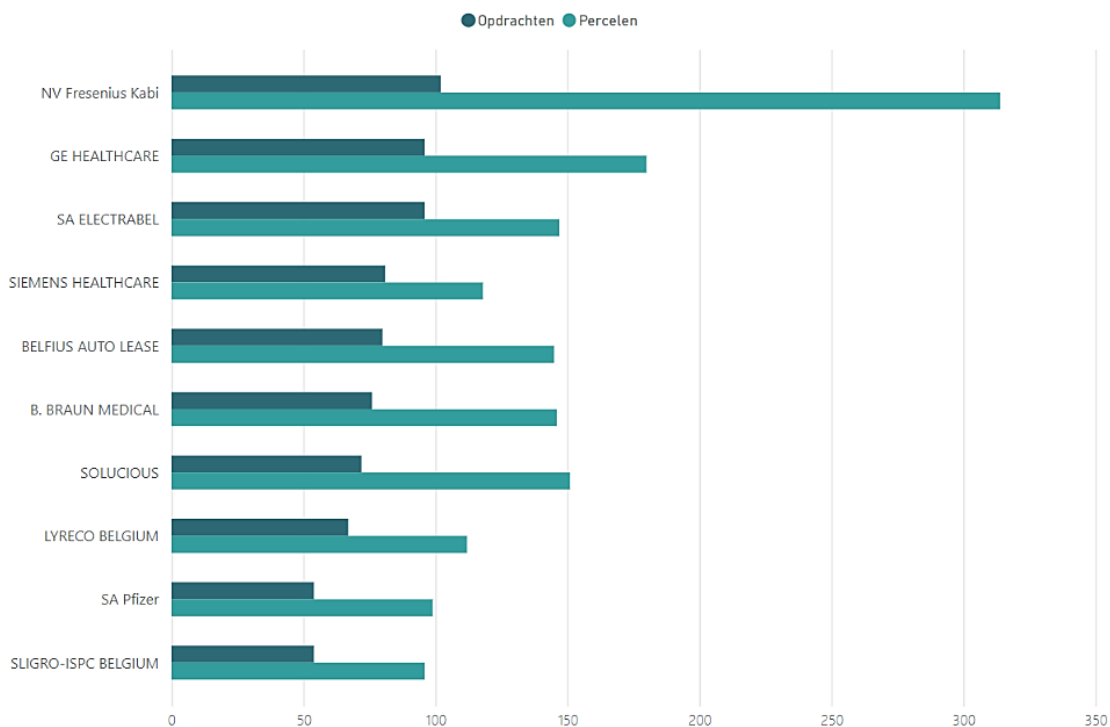
De ondernemingen aan dewelke het vaakst (deel)opdrachten gegund werden, die sinds 01 januari 2016 tot 31 december 2022 aangekondigd werden, worden hieronder opgenomen, per type opdracht.

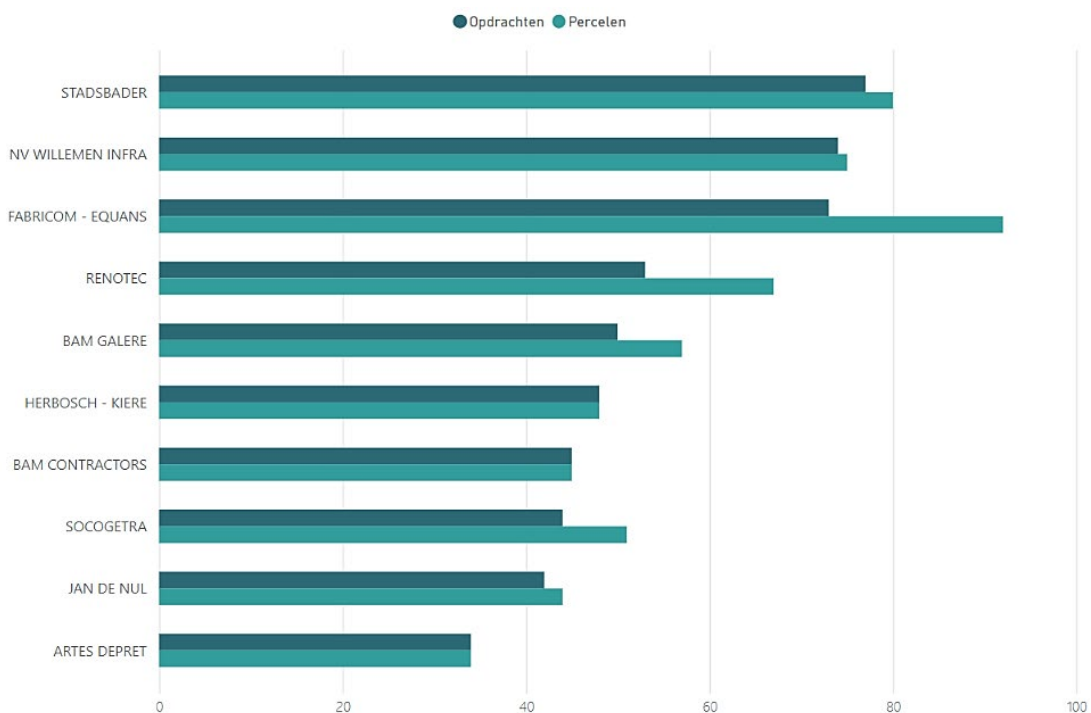
Diensten

Leveringen

Werken

Stichting Overheidsopdrachten
Fondation Marchés Publics

Oud Korenhuis 3, bus 2
1000 Brussel

www.stichtingoverheidsopdrachten.org
info@belgiantenders.org
+32.2.788.32.79

Met dank aan onze partners

Deloitte.

LegalNews
LegalLearning

TIX
TENDER
EXPERT
UW PARTNER BIJ OVERHEIDSOEDRACHTEN
VOTRE PARTENAIRE EN MARCHÉS PUBLICS

Green Bananas
Webdesign & Marketing

T|E
TENDER
EXPERTS

BOUWUNIE
unie van het kmo-bouwbedrijf

APeXPRO
expert in procurement

Embuild
THE BELGIAN CONSTRUCTION ASSOCIATION